

از گوشه و کنار

اسماعیل حدادیان مقدم

haddadiyan@emamreza.net

اخبار ترجمه

● عبدالله کوثری جایزه کتاب سال را از آن خود کرد

طی مراسمی که در تاریخ ۱۶ بهمن ماه سال ۱۳۷۹ به مناسبت هیجدهمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و هشتمین دوره جایزه جهانی کتاب سال در تهران برگزار شد، برندگان این دوره در بخشهای مختلف معرفی شدند و از آنها تجلیل شد. در رشته ادبیات، کتاب *جنگ آخر زمان* نوشته ماریو بارگاس یوسا به ترجمه آقای عبدالله کوثری، کتاب سال در ادبیات شناخته شد.

● فرهنگ فارسی-انگلیسی جدیدی در دست تألیف است

سالهاست دو فرهنگ فارسی-انگلیسی حسین و آریان پور و شماری فرهنگهای که اهمیت تر در بازار موجود است. این دو فرهنگ که چندین دهه از تألیف آنها می گذرد، بخصوص فرهنگ حسین، دیگر جوابگوی نیاز امروز نیست. خبر داریم که مترجم و انگلیسی دان چیرهدست آقای کریم امامی برای تألیف فرهنگی فارسی به انگلیسی با فرهنگ معاصر قراردادی بسته و کار نیز از نیمه گذشته است. با توجه به دانش، دقت و تعهد آقای امامی، امیدواریم این فرهنگ جای خالی فرهنگ فارسی به انگلیسی روزآمد و کارآمد را پر کند و هر چه زودتر چشم علاقه مندان به دیدنش روشن شود.

● اولین بانک اطلاعات مترجمان تأسیس می شود

دفتر مجامع و فعالیتهای فرهنگی قصد دارد اولین بانک اطلاعات مترجمان را تأسیس نماید. بنابراین گزارش این دفتر، مترجمان برای ورود به این بانک می توانند به محل این دفتر (تهران، خ ظهیرالاسلام، کوچه امیر آزادینخواه) مراجعه یا با ارسال یک برگ فتوکپی شناسنامه و سوابق فعالیت خود نسبت به ورود به این بانک اقدام کنند. برای کسب اطلاعات بیشتر با تلفن های ۳۹۱۴۰۵۵ و ۳۹۰۱۴۳۰ و نمابر ۳۹۰۵۳۱۸ تماس بگیرید.

● جایزه مرکز مطالعات دینو بوتزاتی از آن مترجمی ایرانی شد

محسن ابراهیم که از مترجمان با سابقه ادبیات ایتالیایی است، جایزه مرکز مطالعات دینو بوتزاتی را از آن خود کرد. جوایز غیر ایتالیایی این مرکز چهار جایزه است که جایزه اول امسال آن به این مترجم برای ترجمه دو اثر *شصت داستان* و *صحرای تاتارها* اختصاص یافت. اثر دوم که در سال ۱۹۴۰ منتشر شده از شاهکارهای ادبیات معاصر ایتالیا است و خالق هر دو اثر دینو بوتزاتی (۱۹۰۶-۱۹۷۲) رمان نویس،

نمایشنامه‌نویس، شاعر، روزنامه‌نگار، طراح صحنه، موسیقیدان و منتقد موسیقی است.

● مدیر امور بین‌الملل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان: کتابهای کانون برای کودکان جهان ترجمه می‌شود.

منصور کدیور مدیر امور بین‌الملل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در گفتگویی با کتاب هفته (شماره ۹۴) اعلام کرد: "در سالهای اخیر ۱۵ عنوان کتاب به انگلیسی و ۱۴ کتاب به زبان عربی ترجمه شده است. کار ترجمه بیشتر توسط کارشناسان امور بین‌الملل و طبق تعرفه‌های ترجمه صورت می‌گیرد." وی در ادامه درباره معیارهای انتخاب کتاب برای ترجمه و توزیع آن می‌گوید: "کتابهایی که برد بین‌المللی دارد ترجمه می‌شود و فرم، محتوا و تصویرگری جنبه‌هایی است که در این امر مورد توجه قرار می‌گیرد."

● مرکز پژوهشهای فرهنگ ایران، کتابهای ایرانی را ترجمه می‌کند

این مرکز با حمایت دانشگاه تهران اقدام به ترجمه و انتشار کتابهای ایرانی کرده است. برخی از این کتابها با موضوعات ادبی و تاریخی به شرح زیر است: فرهنگ فارسی، فرهنگ چینی به فارسی، تاریخ مفصل ایران به انگلیسی، مکالمه زبان فارسی و تاریخ ادبیات ایران به زبان چینی. این مرکز در تلاش است تا شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی، بوستان و گلستان سعدی را با تجدید نظر، رباعیات عمر خیام با تجدید نظر و چند کتاب دیگر را نیز به زبان چینی منتشر کند.

● ناشران چینی خواستار ترجمه و انتشار کتابهای کودک و نوجوان شدند

به دنبال درج مقاله ماگاساکی، سفیر ژاپن در ایران در ماهنامه *Chuokoran* در ماه می ۲۰۰۰ با عنوان "پیشبرد گفتگوی تمدنها توسط ایران" که به تشریح اوضاع فرهنگی و سیاسی ایران پرداخته، بسیاری از ناشران ژاپنی خواستار ترجمه و انتشار کتابهای کودک و نوجوان ایران شدند. از جمله این ناشران می‌توان به شرکت بوکو تو اشاره کرد. به دنبال این اظهار علاقه، دفتر مجامع و فعالیتهای فرهنگی توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران در ژاپن، ۱۹ کتاب را برای ترجمه و انتشار پیشنهاد کرده است که برخی از آنها عبارتند از: *علی کوچولو کلاغ شد* (اسدالله شعبانی)، *ماه پیشانی* (ناصر یوسفی)، *برگ زرد پاییزی* (حسن تهرانی) و *زیباترین ستاره جهان* (منیر و روانی پور).

● ترجمه انگلیسی کتاب "رنگ خدا" اثر برتر شناخته شد

همزمان با برگزاری هشتمین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی، دفتر مجامع و فعالیتهای فرهنگی به منظور شناسایی و معرفی آثار برگزیده ترجمه و تألیف به زبانهای غیرفارسی و بزرگداشت پدیدآورندگان آنها، طرح معرفی آثار برگزیده ترجمه و تألیف به زبانهای فارسی را برگزار کرد. بر اساس این طرح، از سال ۷۹ (۲۰۰۱) همه ساله کتابهایی که برای اولین بار در سال قبل در موضوعات مختلف به زبانهای غیرفارسی ترجمه یا تألیف شده‌اند، بررسی و سپس جوایزی ارزنده به

همراه لوح تقدیر دریافت می‌دارند. در نخستین دوره، ۵۰ عنوان در حوزه ترجمه مورد داوری قرار گرفت و در نتیجه ترجمه فؤاد نحاس از کتاب "رنگ خدا" نوشته مجید مجیدی اثر برتر شناخته شد.

از زبان مترجمان

● مهدی غبرایی: آثار ایرانی را باید مترجمان غیر ایرانی ترجمه کنند.

فصلنامه ادبیات داستانی (ش ۵۳) در گفتگویی با مهدی غبرایی در باره ترجمه، نظر وی را در باره ترجمه آثار ایرانی به زبان خارجی جویا شده است. غبرایی در پاسخ می‌گوید: "به نظرم آثار ایرانی را باید مترجمان کشورهای بی‌گناهی که به این آثار نیاز دارند، ترجمه کنند. همانطور که ما هم هر چه را می‌خواهیم و توانمان قد می‌دهد، از آنها ترجمه می‌کنیم." او در پاسخ به سؤالی دیگر در باره روند ترجمه در ایران، با بیان این نکته که مترجمان ایران، درد سبک دارند، می‌گوید: "ما اکنون کم و بیش پشتوانه صد سال ترجمه آثار جدید را داریم و این روند رو به رشد و تکامل است." ایشان در ادامه می‌افزاید: "هیئات که در جهان ارتباطات، امکانات مالی و مانند آن به ما اجازه نمی‌دهد که با برخی از نویسندگان زنده و فعال (خوادم از آثار دو تنشان، یعنی و.س. نایپل و بارگاس یوسا، چند ترجمه کرده‌ام) مرتب در تماس باشیم."

● مریم مافی: به دنبال مفهوم بودم.

این مترجم که پیش از این مجموعه‌ای از داستانهای سیمین دانشور را با عنوان "صورتخانه" به انگلیسی ترجمه کرده است، ترجمه‌ای با عنوان *Rumi Whispers of the Beloved* (Thorsons Publishers, London, 99) نیز منتشر کرده. او در گفتگویی با آفتاب یزد (۷۹/۷/۲۷) ضمن اشاره به آکادمیک بودن یا امریکایی‌وار بودن ترجمه‌هایی که از آثار مولانا ارائه شده، عدم آشنایی با تحصیلات کلاسیک راسدی در مسیر فهم آنها بر می‌شمرد

و در باره چگونگی انتقال مفاهیم عمیق عرفانی در ترجمه انگلیسی خود می‌گوید: "زبان انگلیسی به اندازه زبان فارسی غنی نیست. ما برای هر کلمه انگلیسی در فارسی چهار تا پنج لغت داریم ولی من بادلم جلو رفتم و در بعضی جاها برای یک کلمه مجبور شدم از یک جمله استفاده کنم... در این ترجمه‌ها من بیشتر به دنبال مفهوم بوده‌ام نه ترجمه لغت به لغت و دستور زبان."

● فرزانه طاهری: به سازماندهی دقیق و نظام‌مند ترجمه نیازمندیم.

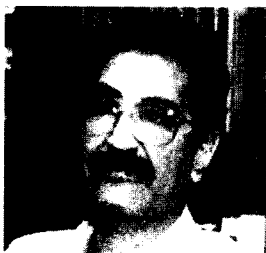
نشریه کتاب هفته (۲۴ آبان ۷۹) در یک نظرخواهی از عده‌ای از نویسندگان و مترجمان، از آنها پرسیده که چرا آثار داستان‌نویسان و شاعران ایرانی کمتر به زبانهای دیگر ترجمه شده است. خانم طاهری در پاسخ به این سؤال می‌گوید: "به نظر من مهمترین دلیل این امر زبان فارسی است. قاعدتاً کمال مطلوب این

است که ترجمه آثار فارسی به زبانهای دیگر به دست اهل آن زبانها صورت پذیرد، و تعداد کسانی که واجد چنین شرایطی باشند، اندک است... در اغلب موارد، آثار فارسی ترجمه شده به زبانهای دیگر را کسانی ترجمه کرده‌اند که فقط این زبان را می‌دانسته‌اند و به دلیل علاقه‌های شخصی، یا از سر تصادف، همچون داشتن همسر ایرانی یا سابقه سکونت در ایران، به این کار دست یازیده‌اند. ایشان در ادامه ضمن اشاره به نام چند مترجم که ترجمه‌هایی موفق ارائه کرده‌اند، چاره کار را "سازماندهی دقیق برای ترجمه نظام‌مند این آثار" می‌داند و می‌افزاید: "البته این راه حل را باید با تردید در اینجا مطرح کرد چون اقداماتی که از جانب نهادها و مؤسسات دولتی تا به حال صورت گرفته چندان نویدبخش نبوده که بشود به تشویق این اقدامات در سطح وسیع‌تر وسوسه شد."

● طاهره صفارزاده: پیشنهاد جدیدی در علم ترجمه دارم.

این شاعر و قرآن‌پژوه که به تازگی ترجمه دو زبانه‌ای از قرآن کریم با عنوان "ترجمه مفاهیم بنیادی قرآن مجید" فارسی و انگلیسی، منتشر کرده در مقدمه این کتاب در باره ترجمه قرآن می‌نویسد: "اگر در ترجمه قرآن مجید که حاوی علم جامع و برترین کتاب مبلغ علم است، برای آموختن اصطلاحات و واژگان تخصصی در مرحله شناخت مفهوم، آگاهانه وقت صرف کنیم، مسلماً شناساندن مفهوم یا "معادل‌یابی" مبنای بنیادین پیدا خواهد کرد." ایشان در ادامه ضمن اشاره به موضوع معادل‌یابی برای مفاهیم قرآنی در باره انگیزه خود از این ترجمه می‌نویسد: "... معادل‌های مناسب باید ضمن ترجمه آیات قرآن و نیز به هر دو زبان نشان داده شوند؛ زیرا دانسته شد که در ترجمه‌های فارسی هم ایرادهای مشابه وجود دارد، و نیز به این نتیجه رسیدم که با پیشنهاد‌های جدیدی که در علم ترجمه دارم، ایجاب می‌کند که ترجمه‌ای به دو زبان فراهم آورد که برای خوانندگان داخلی و خارجی هر دو مفید باشد... مطالعه به دو زبان جنبه پژوهشگرانه خواهد داشت و خارجیها هم که به واسطه نامفهوم بودن ترجمه‌های انگلیسی بر اثر کاربرد زبان ادبی مغلق و یاری نگرفتن مترجمان از معلومات تفسیری، در باره قرآن مجید نادانسته داوری می‌کنند، طبعاً بهره‌ای از کتاب خواهند داشت."

● حسین ابراهیمی (الوند): ما فقط کتاب وارد می‌کنیم.

این مترجم در گفتگویی با پژوهشنامه ادبیات کودکان و نوجوانان (ش ۱۹) به بحث در باره چگونگی وارد کردن کتاب از خارج برای مترجمان پرداخته و ضمن اشاره به انگیزه خود از این کار می‌گوید: "فکر کنم سال ۷۳ بود که به نظرم رسید دست به چنین کاری بزنم. البته علتش این بود که وقتی خودم دنبال کتاب می‌گشتم، خیلی مشکل داشتم. سال ۷۳ این فکر را با آقای مسجد جامعی در میان گذاشتم که اگر چنین کاری شود و جایی را راه بیندازیم که بتوانیم کتابهای

خارجی خوب را شناسایی، تهیه و ترجمه کنیم، هم مترجمان کودک و نوجوان را از سرگردانی و جست و

جوی بیهوده برای یافتن کتاب، توی این کتابفروشیها نجات می‌دهیم و هم آخرین کتابهایی را که برای کودک و نوجوان یا در باره کودک و نوجوان در جهان چاپ می‌شود پیدا کنیم." وی در ادامه در باره چگونگی انجام این کار می‌افزاید: "کتاب را وارد می‌کنیم. دوستان مترجم ما کتاب را می‌خوانند و اگر پسندیدند، آن را برای ترجمه می‌برند. ما دیگر کاری به آنها نداریم. خودشان می‌دانند و ناشر." وی در پایان با اشاره به استقبال زیاد از این طرح، در باره ضوابط و شرایط در اختیار گذاشتن کتاب به مترجمان می‌گوید: "طبق ضوابط کاری، آنها باید در یکی از سه گروه ما جای بگیرند. یعنی اینکه کارهای نقد و تحلیل کرده باشند یا داستان کوتاهی از آنها در مجلات چاپ شده باشد یا یکی دو کتاب کار کرده باشند."

ترجمه و مترجم در مطبوعات (تیر- بهمن ۱۳۷۹)

- ترجمه کتاب کودک از جستجو در کهنه‌فروشیها تا خرید از ناشران بزرگ دنیا: گفتگو با حسین ابراهیمی (الوند). پژوهشنامه ادبیات کودکان و نوجوانان، ۱۹.
- جایگاه ترجمه در فرهنگستان. علی خزاعی فر. نشر دانش، ۹۲.
- انسان جزیره‌ای تنها نیست: نگاهی به اصول و مبانی نظری ترجمه. عبدالحمید اسکندری. کیهان فرهنگی، ۱۶۵.
- محمد قاضی، مترجمی چیره‌دست. فاطمه مدرسی. پژوهشنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی، ۲۶.
- مرکز اطلاع‌رسانی مانع دوباره کاری می‌شود: سخن در باره سه ترجمه از رمان "کوری". مهدی غبرایی، بهار، ۷۹/۴/۱۲.
- نشانه‌شناسی ادبیات و نگاهی تازه به ترجمه ادبی (۱). فرزانه سجودی، فرهنگ توسعه، ۴۴-۴۶.
- مترجم صبوری کرد، همه منتقدان به نحوه ترجمه "طبل حلبی" اعتراض کردند: گزارشی از جلسه نقد و بررسی "طبل حلبی" و "کفچه ماهی" اثر گونتر گراس به ترجمه دکتر عبدالرحمان صدریه. انتخاب، ۷۹/۵/۱۳.
- ترجمه‌های کهن قرآن گنجینه گرانقدر زبان ملی: گفت و گو با دکتر علی رواقی، استاد پژوهشگر ادبیات ایران. گلستان ایران، ۱۳.
- من دچار بدشانسی شدم: گفتگو با رضا نجفی (مترجم). انتخاب، ۷۹/۵/۱۶.
- تلاش برای دسترسی به ترجمه ماشینی روز به روز افزون‌تر می‌شود. مترجم وحیدرضا نعیمی. همشهری، ۷۹/۶/۲۳.
- مفاهیم مختلف ترجمه. صادق ابراهیمی. کیهان فرهنگی، ۱۶۷.
- نکاتی در باره ترجمه، با نگاهی به ترجمه "غول بزرگ مهربان". شهرام اقبال‌زاده (راز‌آور). کتاب ماه

(کودک و نوجوان)، ۳۴.

- تربیت مترجم مکتوب و شفاهی؛ ویر، ویلهلم کارل. ترجمه کامبیز محمودزاده. نقد و بررسی از محمدرضا احمدخانی، کتاب ماه (ادبیات و فلسفه)، ۳۴.

- افراد زیادی دست به کار ترجمه دارند که سزاوار نام مترجم نیستند: گفتگو با آرش حجازی، مترجم. ایران، ۷۹/۶/۱۶.

- با هر ترجمه زندگی دوباره‌ای می‌یابیم: گفتگو با نجف دریابندری. ادبیات داستانی، ۵۳.
- با فدراسیون بین‌المللی ترجمه آشنا شوید. جین فرانسوا جولیه با ترجمه زهرا اخلاقی. اطلاعات علمی، ۲۵۳.

- ما هنوز حضور نداریم: به مناسبت ۹ مهر (۳۰ سپتامبر) روز بین‌المللی ترجمه. اسماعیل حدادیان مقدم. قدس، ۷۹/۷/۹.

- ترجمه‌های علمی را ساده‌نپنداریم: به مناسبت سی‌ام سپتامبر، روز جهانی ترجمه. علی‌اکبر قزوینی. جام جم، ۷۹/۷/۱۱.

- در دنباله دامن خورشید... تاملی بر ترجمه شاملو از شعر دیگران. فواد نظیری. جهان کتاب، ۱۰۹ و ۱۱۰.
- تاملی در شاعرانگی‌های کریستین بوین: گفتگو با پیروز سیار. مترجم. گ: محسن فرجی. انتخاب، ۱۶.
۷۹/۷/۱۷.

- با یک کلید نمی‌توانیم همه درها را باز کنیم: گفت و گو با پیمان آزاد (مترجم برخی از آثار کریشنا مورتی). گ: سهراب پرازش. همبستگی، ۷۹/۷/۲۸.

- ترجمه خوب همچون تألیف است: گفتگو با مرتضی ثاقب‌فر، مترجم و محقق. گ: میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۴۶.

- مجموعه آثار نویسنده "درد جاودانگی" ترجمه می‌شود: گفتگو با بهناز باقری. مترجم کتاب "مه" اثر میگل داو نامونو. گ: میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۵۱.

- دوست دارم مفاهیم پیچیده را با زبان ساده منتقل کنم. گفتگو با بیژن اشتری، منتقد، مترجم و روزنامه‌نگار. گ: میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۴۹.

- اسناد سلیمان حییم (۱). بیژن آصف. افق بینا، ۱۰.

- ترجمه هنر است: یادداشتهایی کوتاه در باره ترجمه. ترجمه میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۵۲.

- سیاست ترجمه متون دینی و ضرورت یک بازنگری. جويا جهانبخش. فرهنگ اصفهان، ۱۶.

- مترجم باید نویسنده را دوست بدارد اما شیفته او نباشد: گفتگو با آرش حجازی. مترجم. گ: میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۵۵.

- نویسندگانی که ما نمی‌شناسیم! گفتگو با عبدالله کوثری، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۸/۲۹.

- سیلور استاین سنت‌شکن است: گفتگو با رضا هیرمندی، یکی از مترجمان آثار سیلور استاین. دوران امروز، ۷۹/۹/۱.

- هری پاتر و ۸ مترجم ایرانی. (گزارشی از گفتگو با حسین ابراهیمی (الوند)، کمال‌الدین علی‌عادل محمد قصاب). دوران امروز، ۷۹/۹/۳.
- آثار برتر از چشم مردم دور نمی‌ماند. گفتگو با محسن ابراهیم، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۹/۷۹.
- از داستان‌نویسی تا ترجمه: گفتگو با دکتر فریدون بدره‌ای. کتاب ماه (ادبیات و فلسفه)، ۳۶.
- بفهمی، نفهمی تاتی تاتی می‌کنیم: گفتگو با مهدی غبرایی، مترجم. هفته کتاب (ویژه‌نامه روز کتاب ایران در جهان).
- لودویگ فویرباخ و ایدئولوژی آلمانی: گفتگو با پیروز بابایی، مترجم آثار فلسفی و اجتماعی. دوران امروز، ۷۹/۹/۱۲.
- مشکل اصلی فقدان ارتباطات سامان یافته است: مصاحبه با عباس مخبر، مترجم برگزیده. هفته کتاب (ویژه‌نامه روز کتاب ایران در جهان).
- مشکل تازه‌ای وجود ندارد! گفتگو با فرزانه طاهری، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۹/۱۰.
- یک مترجم حتماً باید آثار داخلی را نیز بخواند: گفتگو با اسدالله امرایی، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۹/۱۶.
- من فقط هماهنگ‌کننده رابطه بین دو فرهنگ بودم. گفتگو با مدیا کاشیگر، مترجم و نویسنده (در باره دعوت خانه نویسندگان فرانسه). گ. محمدحسین عابدی. همبستگی، ۷۹/۱۰/۳.
- اشتباه مترجمان زیر خاک مدفون نمی‌شود. اسدالله امرایی. دوران امروز، ۷۹/۱۰/۶.
- ساراماگو و نوعی روایت خاص: گفتگو با عباس پژمان، مترجم. گ. فرزاد شیرزادی. دوران امروز، ۷۹/۱۰/۱۵.
- "مد" در آثار ادبی: گفتگو با عباس پژمان. گ. بهار رضایی. حیات نو، ۷۹/۱۰/۱۵.
- ترجمه شعر، یک کار تخصصی است: گفتگو با احمد پوری، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۱۰/۲۲.
- از مرگ و زندگی می‌آغازد به عشق می‌انجامد. گفتگو با مهدی غبرایی، مترجم کتاب "دفترهای مالدیه لائوریس بریگه". گ. محسن فرجی. انتخاب، ۲۷ و ۷۹/۱۰/۲۸.
- رولینگ با کلمات کودکان را هیجان‌زده می‌کند: گفتگو با ویدا اسلامیه و طویلی یکتایی از مترجمان "هری پاتر". گ. میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۶۲.
- گفتگو با مترجمان در باره لزوم پانوشتر مترجم: پانوشتر مترجم، لذت مطالعه را بیشتر می‌کند. میترا لبافی. کتاب هفته، ۳۶۴.
- تناثر امروز ایران کمی بازاری شده است: آخرین گفتگو با زنده‌یاد هوشنگ حسامی، منتقد، مترجم و کارگردان تناثر. گ. مسعود رحیمیان. همشهری، ۷۹/۱۰/۲۴.
- "می‌شیم" سوار فلسفه در کنار دریا و آفتاب: گفتگو با غلامحسین سالمی، مترجم. نگاهی به زندگی و آثار "می‌شیم". گ. فخاریان. همشهری، ۷۹/۱۰/۲۵.
- منتقدی برای ترجمه نداریم: گفتگو با جلال خسروشاهی. جام جم، ۷۹/۱۰/۲۸.
- ترجمه کردن جوشش درونی می‌طلبد: گفتگو با مهدی افشار، مترجم. جام جم، ۷۹/۱۱/۲۴.

- استاد سلیمان حسیم (۲). بیژن آصف. افق بینا، ۱۱.
- ترجمه‌ها: مردی برای تمام فصول: گفتگو با ابراهیم اقلیدی. دوران امروز، ۷۹/۱۱/۲۴.
- شگردهای ترجمه و ایجاد ارتباط صحیح بین زبان مبدأ و مقصد: گفتگو با دکتر علیرضا ذکاوتی قراگزلو، مترجم زبان عربی، محقق. گ: هادی محمودی: کتاب هفته، ۳۷۰.
- آنانی که ما را با فرهنگ جهان آشنا کردند: یادی از مترجمان بزرگ ایران. محمود سجادی. جام جم، ۷۹/۱۱/۲۷.
- انتخاب، ترجمه، ارتباط. عباسعلی رضایی. کتاب ماه (کلیات)، ۳۵.
- نسل امروز نسل قدرتمندی است: گفتگو با اکبر معصوم‌بیگی، مترجم. دوران امروز، ۷۹/۱۱/۳۰.

این مترجمان دیگر در میان ما نیستند

- دکتر محمود مصاحب (۱۳۷۹-۱۲۹۱). برخی آثار: علم قیافه‌شناسی (۱۳۱۶)، مقالات علمی انشتین (۱۳۴۱)، دایرةالمعارف دانشمندان علم و صنعت (۱۳۵۵) ۳ ج. رابینسون کروزونه (۱۳۴۳) و زوربای یونانی (۱۳۷۵).
- هوشنگ حسامی (۱۳۱۷-۷۹). برخی آثار: بعد از مارگریت (تام اسپارد)، فریب‌خورده (جوئیس اسلینکر)، بانو آتوبی (می‌شیما)، مرگ در می‌زند (وودی‌الز). نمایشنامه: جایی در میان خوکها (آتول فوگارد)، سه زن بلند بالا (ادوارد آبی).
- غلامرضا سمیعی (۱۳۷۹-۱۲۹۹). برخی آثار: پیردختر (بالزاک)، سفرنامه کارلا سرنا، فلسفه حیات (آندره ژید).
- رضوان دزفولی (۱۳۴۱-۷۹). برخی آثار: پرنده چگونه پرواز می‌کند، نهنگ کوچک، هزار و یک پرسش (۶ ج)، سفرهای علمی.
- سید ضیاءالدین دهشیری (۱۳۰۲-۷۹). برخی آثار: تاریخ ادبیات فرانسه قرن ۱۹، تاریخ پیشرفت علمی و فرهنگی بشر (۲ ج)، تاریخ بزرگ جهان (۲ ج).
- پرویز داریوش (۱۳۰۱-۷۹). برخی آثار: به راه خرابات در چوب تاک، ماه و شش پشیز، تصویر هنرمند در جوانی، ماه پنهان است.
- علیرضا وزل شمیرانی (۱۳۲۴-۸۰). برخی آثار: پدرخوانده (۲ ج)، رفقای خوب.